

ПОНЯТТЯ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН ПІДПРИЄМСТВА

Фінансовий стан підприємства є однією з головних умов успішної і стабільної роботи підприємства в ринкових умовах. В останні роки в Україні відбуваються глибокі економічні зміни, зумовлені кризовим станом економіки. Поява значної кількості підприємств, заснованих на недержавних формах власності, недосконала система оподаткування, кредитування, певний розвиток ринкової інфраструктури, – все це вимагає від суб'єктів господарювання вміння грамотно оцінювати фінансовий стан свого підприємства.

Якщо підприємство фінансово стійке та платоспроможне, воно має ряд переваг перед іншими підприємствами такого ж профілю при отриманні кредитів, залученні інвестицій, у виборі постачальників і в підборі кваліфікованих кадрів. Чим вища стійкість підприємства, тим більше воно незалежне від несподіваної зміни ринкової кон'юнктури і, отже, тим менше ризик банкрутства.

За умов кризового стану економіки зростає роль своєчасного та якісного аналізу фінансового стану підприємств, оцінки його ліквідності, платоспроможності і фінансової стійкості та пошуку шляхів щодо підвищення і зміцнення фінансової стабільності.

Фінансовий стан підприємства визначається сукупністю параметрів, які відображають наявність, доцільність розміщення та ефективність використання капіталу, його реальні та потенційні фінансові можливості. Він є синтетичним показником, який впливає на ефективність господарської діяльності підприємства.

Найбільш розповсюдженим є визначення: «Фінансовий стан підприємства – це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємств, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів»[1].

Осмоловський В.В., вважає, що фінансовий стан підприємства – комплексне поняття, яке характеризується забезпеченістю фінансовими ресурсами, необхідними для нормальної виробничої діяльності комерційних

та інших суб'єктів господарювання, доцільністю й ефективністю їх розміщення і використання, фінансовими взаємовідносинами з ін-

шими суб'єктами господарювання, платоспроможністю та фінансовою стійкістю» [2].

Коробова М.Я. стверджує, що «фінансовий стан підприємства – це складна, інтегрована за багатьма показниками характеристика якості його діяльності. Фінансовий стан підприємства можна визначити як міру забезпеченості підприємства необхідними фінансовими ресурсами і ступінь раціональності їх розміщення для здійснення ефективної господарської діяльності та своєчасних грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями» [3, с.354]. Дане визначення доповнює попередні, адже окремо кожне з них не враховує всіх елементів комплексного поняття фінансового стану підприємства.

Островська Г.Й. визначає фінансовий стан підприємства як комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин суб'єкта господарювання, визначається сукупністю виробничо-господарських чинників і характеризується системою моделей, методів, прийомів і показників, що відображають наявність, розміщення та використання фінансових ресурсів [4, 398]. В наведеному визначенні, фінансовий стан підприємства розглядається, як комплексне економічне поняття з урахуванням основних факторів впливу, але в ньому не конкретизується, що його фінансовий стан відображає фінансову конкурентоспроможність.

В.І. Іващенко, М.А. Болюх наводять таке визначення: «фінансовий стан підприємства – це результат фінансової діяльності. Він характеризується розмірами коштів підприємств, їх розміщенням та джерелами надходження» «[5, с.204]. Це дещо спрощений варіант, бо фінансовий стан підприємства є результатом не лише його фінансової, а всієї звичайної діяльності».

Обущак Т.А. запропонував таке трактування цього поняття: «фінансовий стан підприємства – це сутнісна характеристика діяльності підприємства у певний період, що визначає реальну та потенційну можливість підприємства забезпечувати достатній рівень фінансування фінансово-господарської діяльності та здатності ефективно здійснювати цю діяльність у майбутньому», [6, с. 93]. Розцінюючи дане визначення фінансового стану як таке, що достовірно відображає сутність поняття, його необхідно доповнити тим, що фінансовий стан підприємства визначається сукупністю виробничо-господарських факторів, адже саме стан фінансових відносин підприємства, які виникають, як результат певних господарських операцій між ним та іншими учасниками економічного процесу, визначається передусім станом його виробничо-господарських факторів.

Останнім часом проблема управління фінансовим станом підприємства стоїть у центрі уваги сучасних наукових досліджень. На сучасному стані розвитку відсутнє чітке визначення поняття «фінансовий стан підприємства», дослідники переважно зосереджуються тільки на окремих його елементах.

Узагальнюючи підходи різних науковців можна стверджувати, що: «фінансовий стан підприємства – це важлива характеристика економічної діяльності підприємства, який дає змогу визначити конкурентоспроможність підприємства, його потенціал у ділових відносинах, оцінити ступінь гарантованості економічних інтересів учасників фінансових та інших відносин.

Список використаних джерел:

1. Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій: Наказ агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій № 22 від 23 лютого 1998 р.
2. Осмоловский В.В. Теория анализа хозяйственной деятельности/ В.В. Осмоловский – Минск: Новое знание, 2006. –188 с.
3. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства: навч. Посібник / М.Я. Коробов. – К.: Знання. – 2000. – ст.354.
4. Островська Г.Й. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник / Г.Й Островська. – Тернопіль: Підручники і посібники. – 2008. – ст.. 575.
5. Економічний аналіз господарської діяльності: навч. посібник / [Болюх М.А. та ін.] – К.: КНЕУ. – 2001. – ст.204.
6. Обуцак Т.А. Сутність фінансового стану підприємств / Т.А Обуцак // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – № 9. – С. 92–100.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Серединська В.М.